

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การพัฒนาความร่วมมือและเชื่อมโยงกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 4 ข้อ ได้แก่ 1) ศึกษาบริบทและสภาพการณ์ดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวของแต่ละสมาคมท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ (รายจังหวัด) ระหว่างปี 2556 - 2558 2) ศึกษาปัญหาและความต้องการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการของวิสาหกิจท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ 3) ประเมินศักยภาพทางธุรกิจที่ส่งผลต่อการสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการของวิสาหกิจท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ และ 4) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความร่วมมือและเชื่อมโยงการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการของกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ โดยใช้การวิจัยด้วยวิธีผสมผสาน (Mix Method) ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโควตาผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกสมาคมท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ ด้วยเครื่องมือแบบสอบถามและแบบประเมินศักยภาพและความเป็นไปได้ จำนวนจังหวัดละ 30 ราย รวมทั้งหมด 90 ราย และการศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงตัวกลุ่มตัวอย่างตัวแทนที่มีความคาดหวังหรือความต้องการเข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการของกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มตัวแทนของแต่ละจังหวัดที่เกี่ยวข้องในกลุ่มตัวอย่าง และการประชุมเชิงปฏิบัติการรายจังหวัดและกลุ่มจังหวัด จังหวัดละ 50 ราย รวมทั้งหมด 150 ราย

ผลการศึกษาพบว่า บริบทและสภาพการณ์ดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษเป็นแนวทางและทิศทางแบบเดียวกัน แต่ระดับความเข้มแข็งและผลงานโครงการและกิจกรรมทางการพัฒนาท่องเที่ยวที่ผ่านมาจะไม่เท่ากัน จังหวัดที่มีระดับความเข้มแข็งทางการรวมกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยวและขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการท่องเที่ยวที่ผ่านมาในระดับมากคือกลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ กลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์และกลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวจังหวัด ศรีสะเกษ ตามลำดับ

ปัญหาการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ ที่ผ่านมา โดยแบ่งเป็นปัญหาเป็น 2 ด้าน คือ 1) ปัญหาภายนอกกลุ่มเครือข่าย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 2.1) ขาดการกำหนดการบูรณาการตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว 2.2) ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน 2.3) การแข่งขันของเพื่อบรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามเขตพื้นที่ 2.4) แนวโน้มการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบก้าวกระโดดของบางจังหวัด และ 2.5) ตลาดเป้าหมายมีขนาดเล็กและมีความเฉพาะด้าน ตามลำดับ 2) ปัญหาภายในกลุ่มเครือข่าย ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 2.1) แผนการดำเนินงาน

ของสมาคม 2.2) การจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 2.3) การมีทัศนคติการรักษากฎพื้นฐาน และ 2.4) การมีภาวะผู้นำและความเป็นเจ้าของผู้นำกลุ่มเครือข่ายแต่ละกลุ่มพื้นที่ ตามลำดับ

ความต้องการรวมกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ ในประเด็นมากที่สุดคือ 1) การพัฒนาการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการ 2) การรวมกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ 3) ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว 4) ด้านความร่วมมือและการเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว 5) ด้านแผนงานและโครงการความร่วมมือและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว 6) ด้านการแบ่งปันทรัพยากรของสมาชิกของสมาคมต่อกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว และ 7) ด้านความตระหนักและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย สังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว

ความเป็นไปได้ของการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ สามารถเป็นไปได้ในการรวมกลุ่มเครือข่าย

ปัจจัยศักยภาพทางธุรกิจที่ส่งผลต่อการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านแผนการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของสมาคมท่องเที่ยวจังหวัด 2) คุณภาพของสินค้าและบริการทาง การท่องเที่ยวของสมาชิกสมาคม 3) ขนาดของสมาคมท่องเที่ยวจังหวัด 4) ความร่วมมือของผู้จัดการงานกิจกรรมและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 5) ความครบถ้วนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดของสมาคมท่องเที่ยว และ 6) ภาวะผู้นำและความร่วมมือของคณะกรรมการและสมาชิก

ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความร่วมมือและเชื่อมโยงการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการของกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ ประกอบด้วยข้อเสนอเชิงนโยบายหลัก 4 ด้าน ดังนี้คือ 1) การรวบรวมสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 2) ความร่วมมือทางธุรกิจสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 3) องค์กรและการจัดการกลุ่มเครือข่าย และ 4) แผนงานและโครงการปฏิบัติการทางการเชื่อมโยงของกลุ่มเครือข่าย

คำสำคัญ: ข้อเสนอเชิงนโยบาย, คลัสเตอร์การท่องเที่ยว

ABSTRACT

The 4 objectives of the sub research project 1 entitled “Development of Collaboration and Networking of Cultural, Sports, and Recreation Tourism Enterprise Network Groups in Buriram, Surin, and Sisaket Province” were: 1) to examine the context and the operational conditions of the tourism enterprise network groups in tourism association of each province during 2013 – 2015, 2) to investigate the problems and the needs for establishing the network groups, 3) to evaluate the business potential affecting the collaboration establishment and the networking, and 4) to propose policy related suggestions for developing the collaboration and networking of the groups. This study was conducted by Mix Method: the quantitative data were collected by using questionnaires and potential evaluation forms from 90 tourism entrepreneurs who were the members of Buriram, Surin, and Sisaket provincial tourism association (30 from each provincial association) through the use of quota sampling. The qualitative data were collected via in-depth interviews, focus group discussions, and workshops from 150 participants (50 from each province). The participants who had expectation and/or would like to join the network groups were selected by using purposive sampling.

The results showed that the context and the operational conditions of the tourism enterprise network groups in Buriram, Surin, and Sisaket province directed to the same directions in the same approaches. However, the level of strength and the results from projects and activities in developing the tourism in the past few years were varied. The province with a high level of strength in establishing the tourism network groups and conducting the tourism project activities was Surin, followed by Buriram, and Sisaket, respectively.

The problems in establishing the tourism network groups in Buriram, Surin, and Sisaket province can be divided into 2 aspects: 1) network group external problems which consisted of 5 aspects: 2.1) a lack of deterring the integrated success indicators of tourism development strategic plans, 2.2) the different levels of tourism potentials in each province, 2.3) the competitions for achieving success goals according to the area, 2.4) the trends of great-leap-forward tourism development of some provinces, and 2.5) small sized target market and niche markets, respectively. 2) network group internal problems consisted of 4 aspects: 2.1)

operational plans of the association, 2.2) benefit allocation of the group's members, 2.3) local conservation attitudes, and 2.4) the leadership and ownership of the group's leaders in each group, respectively.

The needs for the establishment of the tourism network groups in Buriram, Surin, and Sisaket province in the highest level were: 1) the development of the cultural, sports, and recreation network groups' establishment, 2) the establishment of the cultural, sports, and recreation network groups in in Buriram, Surin, and Sisaket province, 3) the targets and objectives of the establishment, 4) the collaboration and networking in tourism activities of the tourism enterprise network groups, 5) planning and collaborative projects and tourism networking of tourism enterprise groups, 6) resources sharing of the members in the association towards the tourism enterprise network groups, and 7) awareness and responsibilities towards stakeholders, society, environment of the tourism enterprise network groups.

There was the possibility in the establishment of the cultural, sports, and recreation network groups in in Buriram, Surin, and Sisaket province.

Business potential factors affecting the establishment of the cultural, sports, and recreation network groups in in Buriram, Surin, and Sisaket province placed by its importance were as follows: 1) plans for promoting tourism of provincial tourism association, 2) quality of tourism products and services of the association's members, 3) the size of the provincial tourism association, 4) the collaboration of activity organizers and involved network partners, 5) the completeness of the tourism industry of the tourism association, and 6) leadership and collaboration of the committee and members.

The policy related suggestions in developing the collaboration and networking for establishment of the cultural, sports, and recreation network groups in in Buriram, Surin, and Sisaket province consisted of 4 aspects as follows: 1) gathering network group members, 2) business collaboration of network group members and involved network partners, 3) organization and network group management, and 4) plans and operational projects for network group networking.

Keyword: The policy related suggestion, Cluster Tourism